

Наша Спілка

#1(7)'2011

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ СПІЛКИ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

Тема випуску:

Підвищення кваліфікації адвокатів: здобутки і проблеми

Коли верстася номер...

Кожен має право на правову допомогу.

У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно.

(стаття 59
Конституції України)

"Особлива увага має приділятися бідним та іншим незаможнім людям оскільки вони самі неспроможні відстоювати свої права і мають потребу у допомозі адвоката".

(Основні положення про роль адвокатів, прийняті VIII Конгресом ООН із запобігання злочинам 1 серпня 1990 року)

Власне кажучи, цей номер «НС» вже було зверстано, коли стало відомо: 2 червня 2011 року Верховна Рада України прийняла Закон «Про безоплатну правову допомогу», якого дуже довго чекали і громадяни, що її потребують, і адвокати, котрі забезпечують її надання.

Втім, прийняття Закону, котрий має суттєві вади, на які вказували вітчизняні юристи – науковці і практики, міжнародні експерти і, власне, Головне юридичне управління Верховної Ради України, яке дійшло висновку, що законопроект «Про безоплатну правову допомогу» потребує доопрацювання та внесення на повторне друге читання, – прийняття такого Закону приречене зіграти негативну роль як у забезпеченні захисту прав людини, так і в демократичному розвитку професійного правозахисного інституту, яким є адвокатура і на який покладається Конституцією України забезпечення права на захист від обвинувачення та надання правової допомоги.

Реформування адвокатури у Незалежній Україні відбувалося у відповідності з загальновизнаними міжнародними стандартами, котрі передбачають незалежність адвокатської професії та самоврядність адвокатури. На необхідність неухильного дотримання цих принципів звертали увагу експерти від Ради Європи Девід Гладвелл (Велика Британія) та Рамон Мюллера

Балманья, адвокат, колишній голова Ради адвокатських колегій і правничих об'єднань Європи – ССВЕ (Іспанія). Серед багатьох зауважень, вони наголосили, що прийняття цього закону саме по собі не дасть усіх бажаних змін і що існують чималі побоювання, що положення нового закону не діятимуть без належного забезпечення незалежності адвокатів та змін у структурі об'єднань представників адвокатської професії.

Спілка адвокатів підготувала і направила до Верховної Ради відгук на законопроект «Про безоплатну правову допомогу», який містив серйозні зауваження концептуального характеру, зокрема щодо запропонованої держаної системи організації її надання, невідповідності міжнародним стандартам тощо.

Законопроект «Про безоплатну правову допомогу» після доопрацювання, яке не покращило його зміст, був внесений на перше читання і проголосований народними депутатами. Спілка адвокатів України категорично заперечила щодо направлення законопроекту на друге читання. У заявлі САУ зазначалося, що законопроект «Про безоплатну правову допомогу» фактично закріплює втручання в адвокатську діяльність і штучне розділення адвокатури на дві частини, одна з яких не матиме головних ознак, притаманних демократичній адвокатурі, – незалежності та самоврядності.

1(7) 2011

Зміст випуску:

2	Регіональні відділення Спілки
10	Підвищення кваліфікації адвокатів
<i>T.Варфоломеєва</i>
14	Акредитовані програми підвищення кваліфікації
16	Медіація
<i>Участь адвокатів у навчальних програмах і практичному впровадженні медіації</i>
18	Дистанційне та стаціонарне підвищення кваліфікації адвокатів
20	Участь адвокатів у розвитку медичного права та біоетики
21	Події. Програми. Хроніка
24	III засідання МНЕРА
26	Резолюція Конгресу

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ СПІЛКИ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

Шановні колеги!

Спілка адвокатів України відзначила своє перше двадцятиріччя, сповнене активних дій у здобутті незалежності, розбудови в Україні демократичної адвокатури європейського зразка. Варто пригадати, що саме адвокати, об'єднавшись, відстоюли принципи її організаційної побудови, притаманні адвокатурі в сучасному світі, адже її демократичний стан є свідченням демократизму самої держави. Неприпустимо будь-яке зменшення здобутих адвокатурою свобод або професійних прав адвокатів чи гарантій адвокатської діяльності, будь-яке посягання на її незалежність, самоврядність.

Очікування у новому Законі «Про адвокатуру» об'єднавчої ідеї, що полягає у створенні Національної асоціації адвокатів, сприятиме виведенню адвокатури України на новий, більш високий рівень виконання конституційних завдань адвокатурою!

Тетяна Варфоломеєва,
президент Спілки адвокатів України

Засновник і видавець:

Спілка адвокатів України

Виддається з 2007 року

Розповсюджується безкоштовно

НАША СПІЛКА

Відповідальний за випуск:

Т.Варфоломеєва

Над випуском працювали:

С.Гончаренко

I.Стахова

Адреса редакції:

Київ, В.Васильківська, 26-Б.

Фото на обкладинці: flickr.com,
за ліцензією Creative Commons

Використання матеріалів цього випуску дозволяється за умови явного посилання на джерело.

т е м а н о м е р у :

ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ АДВОКАТІВ

Регіональні відділення Спілки

Донецьке відділення

Створене у 1990 році

Голова Донецького регіонального відділення –
Ківенко Іван Григорович

Заступник голови – **Поповиченко
Олександр Миколайович**

Донецька обласна колегія адвокатів підтримала у 1989 р. на засіданні Вченої ради Київського громадського науково-дослідного інституту адвокатури пропозицію про створення Спілки адвокатів України. У 1990 р. засновано Донецьке відділення САУ, яке у 2006 р. стало колективним членом Спілки адвокатів України разом із Маріупольською колегією адвокатів.

У відділенні САУ відбуваються навчальні семінари, круглі столи, міжрегіональні конференції та міжнародні заходи, наприклад, з професійної етики сумісно зі Львівськими адвокатами, семінар за українсько-нідерландською програмою «МАТРА», науково-практична конференція «Адвокатура України: європейський вимір», семінар-тренінг «Застосування міжнародно-правових механізмів захисту прав людини». Члени відділення постійно (2008-2011) відвідують засідання Міжнародної науково-експертної Ради адвокатури (МНЕРА), щорічні травневі професійні заходи САУ в Одесі «Адвокатські дискусії» 2007-2011), дистанційні відео-інтернет семінари, навчальні семінари з підвищення кваліфікації адвокатів, майстер-класи тощо. Донецькі Спілчани взяли участь у колядках на

Рівненщині, програмі САУ «Пізнаймо Україну разом», у щорічному Зимовому адвокатському балі, що ініційовані і проводяться Спілкою адвокатів, у благодійних акціях САУ з допомоги дитячим будинкам, у Першому Всеукраїнському конгресі жінок-адвокатів «ЖІНКИ-АДВОКАТИ – ДО СЕРЦЯ КОЖНОГО», проведенню Спілкою адвокатів України у 2009 році, першому та другому Конгресах з медичного права (2008, 2011), заходах Інституту медичного, фармацевтичного права та біоетики Академії адвокатури України тощо. Члени Донецького відділення працюють у робочих групах САУ з вдосконалення Закону про адвокатуру, у комісіях Спілки, Комітеті САУ з захисту прав адвокатів, входять до складу Правління і Ради САУ.

Зачинну роботу проводить віце-президент САУ, голова Донецької обласної колегії адвокатів Заслужений юрист України **Башенко С.В.** (на фото), голова КДКА, а до недавнього – член ВККА. За професійним конкурсом САУ «Адвокатура» він переможець у номінації «Імена» з внесенням до Золотої книги адвокатури України.

Тривалий час відділення Спілки очолювала Бойкова Л.В. (на фото – зліва). Тепер вона є головою комісії у зв'язках з органами адвокатського самоврядування, член Ради і Правління Спілки адвокатів України.

Лук'янчикова І. М. (на фото – з права) – член Ради і Правління САУ, очолила комісію САУ з міжнародних програм обміну. Члени правління і Ради САУ: Курильчук І.Г. – голова комісії з господарської діяльності; Морозова Т.І. – голова молодіжної комісії; Фита Л.М очолила жіночу комісію.

Урочисте святкування 20-річчя САУ

Відповідно до Закону України «Про адвокатуру» члени САУ починаючи з 1993 р. обирають своїх представників від відділення до атестаційної та дисциплінарної палати Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, у складі ВККА – також член САУ. Зокрема, у 2009 р. до атестаційної і дисциплінарної палат Донецької КДКА обрано: віце-президента Спілки адвокатів України С.Башенка, члена правління САУ Л.Фіту, голову відділення САУ І.Ківенка, членів САУ А.Батченка, О.Лукіна, М.Котельву, Т.Коростеліну, О.Самсоніну, О.Зубицьку, О.Поповиченко.

За поданням САУ почесним званням Заслужений юрист України були нагороджені Башенко С.В., Азаров Ю.В. Почесне звання Заслужений юрист України також було присвоєне Конишеву Г.А. (2009 р.), А.Батченку.

Адвокати – члени Донецького відділення САУ нагороджувалися почесними відзнаками Спілки адвокатів України, медаллю САУ, дипломами у різних номінаціях професійного конкурсу «Адвокатура». Зокрема, у 2009 р. були нагороджені: Самсоненко Оксана Віталіївна, Романець Володимир Андрійович, Плюхін Олександр Миколайович, Платонова Олена Іванівна, Перфільєв Володимир Іванович, Маркова Ірина Іванівна, Абліцова Ольга Борисівна, Каширін Володимир Петрович, Коростеліна Тетяна Юріївна, Марголін Григорій Якович, Воропаєва Інна Михайлівна, Авдюшина Людмила Олександровна, Кульбаков Валентин Олександрович.

Щорічні адвокатські заходи в Одесі (2009)

Київське міське відділення

Голова — Піх Ірина Борисівна

Заступник голови — Ковалевська Катерина Миколаївна

Заступник голови — Іванов Ігор Олександрович

Київська міська колегія адвокатів підтримала у 1989 р. пропозицію щодо створення Спілки адвокатів України. Столичні адвокати вступали у Спілку окремими консультаціями, надходили пропозиції про колективне членство. Найвідоміші в Україні київські адвокати Васютинська С.Я., Горер

Ф.С., Каган С.Б., Кореневський Б.Ю. підтримали пропозицію створення відділення САУ і вступу всім складом юрконсультації до Спілки. У 1993 р. головою відділення

САУ обрали адвоката Левкова С.О., завідувача Шевченківською юридичною консультацією м. Києва. У 2009 р. відділення очолила відомий адвокат Піх Ірина Борисівна, член Ради САУ, голова дисциплінарної палати КДКА м. Києва.

Членка Київського міського відділення Спілки адвокатів Рафальську І.В. в 2010 р. вдруге обрано головою кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, вона також входила до складу Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури при Кабінеті Міністрів України, до Національної комісії зі зміщення законності та утвердження верховенства права.

На фото: Голова Київського міського відділення Спілки адвокатів Ірина Піх

С.О.Левченков отримує почесну відзнаку з нагоди 20-річчя САУ

Один з найвідоміших адвокатів Г.М. Гінзбург до останнього дня свого життя сприяв Спілці адвокатів у її діяльності. Вперше в Україні заснованою Спілкою адвокатів нагорою Золотий знак пошани у номінації «ІМЕНА» професійного конкурсу «Адвокатура-2006» з внесенням Ім'я нагородженого до Золотої книги адвокатури України були удостоєні київські адвокати – члени САУ Горер Ф.С. та Гінзбург Г.М.

На фото: Адвокати Київського відділення отримують почесну відзнаку з нагоди 20-річчя Спілки адвокатів

Фаїна Семенівна Горер

Члени Київського міського відділення САУ Жуковська О.Л., Гончаренко С.В., Бузаджи К.М. сприяли створенню Консультивного бюро САУ з захисту прав людини. Взяли участь як викладачі у 3-х річній навчальній програмі для адвокатів з застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, яка здійснювалася Спілкою за сприяння Ради Європи, проходили стажування в Європейському суді з прав людини, читають лекції, проводять тренінги для адвокатів.

Велику за обсягом роботу провели члени Київського міського відділення САУ у роботі над законопроектами про адвокатуру, зокрема працюючи над ним у складі робочої групи, створеної ВККА. Адвокати брали участь у міжнародних заходах Спілки, наукових конференціях, тренінгах, семінарах, круглих столах, за ініціативою Правління САУ надавали безоплатну правову допомогу населенню.

Участь у здійсненні програм САУ активну участь беруть Гаврилюк Н.Г. - голова комісії по зв'язках з громадськими організаціями, член Правління і Ради САУ; Гревцова Р.Ю.- голова комісії з координації роботи комітетів з галузей права, член Правління і Ради САУ, директор Інституту медичного і фармацевтичного права та біоетики Академії адвокатури України та багатьох інших.

На зборах відділення обговорювалися найактуальніші питання адвокатської діяльності, зокрема щодо внесення зauważень на проект Податкового Кодексу, про відстоювання позиції стосовно збереження гарантій адвокатської таємниці і участь О.Жуковської у робочій групі Державного Комітету фінансового моніторингу тощо. Члени САУ активно долучилися до реалізації програм підвищення кваліфікації адвокатів, програми «Пізнаймо Україну разом» та інших заходів Спілки.

На фото:

↔ Члени Київського відділення на засіданні Комітету САУ із захисту прав адвокатів

Київське обласне відділення

Відділення було створене
у листопаді 1990 року

Нині Київське обласне відділення очолює П.А.Бойко — віце-президент САУ, член Правління і Ради САУ, Заслужений юрист України.

Довгий час відділення САУ очолювала Ковбасінська Г.В., яка була делегатом Установчого з'їзду Спілки адвокатів України (1990) і наступних з'їздів САУ. Неодноразово обиралася членом Правління САУ, член Ради САУ. Проводить важливі заходи САУ, зокрема, очолювала Оргкомітет Першого Всеукраїнського Конгресу жінок-адвокатів «ЖІНКИ-АДВОКАТИ – ДО СЕРЦЯ КОЖНОГО», котрий проводився Спілкою адвокатів України у 2009 р., бере участь у заходах з підвищення кваліфікації адвокатів (Київ, Харків, Одеса, 2011 р.), міжнародних семінарах.

Члени САУ Бірюкова А.М., Ваннікова А.М., Варфоломеєва Т.В., Кіккас В.Е. у різні роки залучалися до роботи з підготовки Концепції системи безоплатної правової допомоги, законопроекту «Про безоплатну правову допомогу», працювали у різних відомчих комісіях і комітетах Верховної Ради, як члени офіційних делегацій відвідували Німеччину, Ізраїль, Великобританію. Віце-президент САУ Бойко П.А. та Ваннікова А.М. – член комісії САУ з програм безоплатної правової допомо-

Святкування 20-річчя САУ.
Г.В. Ковбасинська та Т.О. Мартишенко

Голова – **Бойко Петро Анатолійович**

Заступники голови – **Мартишенко Тамара Олександровна,**
Сухом'яткін Костянтин Миколайович, Павленко Ганна Миколаївна

Президія – **Олкова Таміла Олександровна, Кучинська Ольга Анатоліївна,**
Мохонько Костянтин Миколайович, Демидюк Ольга Борисівна,
Андрійко Олександр Іванович, Садиков Ібрагім Наріман огли

Загальні збори Київського обласного відділення Спілки адвокатів (спільно з КДКА)

Щорічні адвокатські заходи в Одесі (2009)

Святкування 20-річчя САУ.
Тост за колег, за професію, за майбутнє Спілки

Щорічні адвокатські заходи в Одесі (2009)

ги взяли участь у офіційному відкритті у Білій Церкві експериментального офісу з надання безоплатної правової допомоги, котрий очолив член Ради САУ Кіккас В.Е. (2006 р.). Допомогу в організації конкурсного відбору адвокатів для роботи в експериментальному офісі в Білій Церкві, Харкові надавали Варфоломеєва Т.В. та Ваннікова А.М. – представник САУ в Раді з координації реформи безоплатної правової допомоги при Мін'юсті.

Голова комісії САУ зі сприянням науковим дослідженням та підвищенню кваліфікації кандидат юридичних наук, доцент Захарова О.С., директор консультивативного бюро з прав людини Бузаджи К.М., член комісії САУ

кандидат юридичних наук, доцент Бірюкова А.М., голова комітету САУ з галузей права кандидат юридичних наук Гречова Р.Ю одними з перших розробили сертифіковані програми з підвищення кваліфікації адвокатів (2011 р.), які акредитовані ВККА. Адвокати беруть участь у дистанційних відео Інтернет-семінарах, які проводять САУ та Академія адвокатури України з 2008 р., у щорічних професійних заходах в Одесі «Адвокатські дискусії» – П.Бойко, Т.Мартишенко, Ж.Гусейнова, Т.Олкова, А.Бірюкова, О.Захарова, Т.Варфоломеєва, А.Ваннікова та інші.

Республіканську Школу молодого адвоката, що відбулася в Одесі та Києві, відвідали О.Кучинська, А.Пархоменко та інші. Члени САУ Ковбасінська Г.В., Бірюкова А.М., Ваннікова А.М. перебували у Норвегії, де, зокрема, відвідали Палату адвокатів Норвегії.

Член САУ Варфоломеєва Т.В. у 2009 р. нагороджена відзнакою Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини «За захист прав людини», їй також присвоєно звання «Почесний адвокат Росії». Адвокати – члени Київського обласного відділення САУ неодноразово нагороджувалися відзнаками Спілки адвокатів України.

Рівненське відділення

Створене у 1990 р.

Голова відділення – Луцюк Павло Сергійович, Заслужений юрист України, кандидат юридичних наук, голова Рівненської КДКА, член Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури при Кабінеті Міністрів України, віце-президент САУ, член правління і Ради Спілки адвокатів України. Стаж адвокатської діяльності понад 20 років.

Голова відділення Павло Луцюк

На базі відділення неодноразово проводилися навчальні семінари для адвокатів з різних регіонів України, члени відділення – активні учасники дистанційних відео-інтернет семінарів для адвокатів, що проводить Спілка адвокатів України спільно з Академією адвокатури України.

В межах розпочатої САУ в 2006 р. Програми сприяння облаштуванню робочого місця адвоката в судах, відкрито адвокатську кімнату і оснащено сучасною технікою в Острозькому суді та у м. Здолбунів Рівненської області.

На фото: У Рівненському відділенні САУ йдуть вибори представників Спілки адвокатів до КДКА

На фото:
заняття Школи
молодих адвокатів у Рівному

Під керівництвом П.Луцюка на Рівненщині успішно працює Школа молодого адвоката, він виступає з доповідями на навчальних регіональних семінарах, активно долучився до реалізації програми САУ з підвищення кваліфікації адвокатів. Зокрема, на базі відділення Спілка адвокатів неодноразово проводила міжрегіональні семінари. У Науково-практичному семінарі з актуальних питань адвокатури, що відбувся на Сvitязі, зібралися адвокати з різних регіонів України, колеги з Білорусі.

Програму «Пізнаймо Україну разом», яка успішно розвивається, ініціював віце-президент САУ П.С. Луцюк і сприяє її виконанню.

На фото: Адвокати з різних регіонів України відвідують пам'ятки архітектури та історії України у межах програми "Пізнаймо Україну разом", що започаткована і активно підтримується Павлом Луцюком

Футбольну команду, до якої увійшли не тільки рівненські адвокати, а й адвокати з різних областей України, очолив, як граючий тренер, Павло Луцюк. Є домовленість щодо проведення Чемпіонату Європи серед адвокатських команд – можливо, збірна адвокатів України матиме більше шансів на перемогу, ніж національна збірна на Євро-2012..

На фото: команда САУ

Вперше проведено конкурс адвокатських колядок (2009), у якому взяли участь колеги з Білорусі, різних регіонів України.

Рівненський колектив виступив на святкуванні Дня адвокатури у м. Києві (2009), урочистостях з нагоди 20-річчя САУ (на фото)

Відділення Спілки адвокатів України

Основою Спілки є регіональні відділення Спілки в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, що об'єднують індивідуальних і колективних членів, є юридичною особою, які:

- а) реалізують цілі і завдання Спілки;
- б) беруть участь у статутній діяльності Спілки;
- в) приймають у члени Спілки, відраховують та виключають із неї;
- г) висувають делегатів на З'їзд та до різних керівних органів Спілки, а також обирають представників у кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури;
- д) вносять пропозиції про представлення своїх членів до державних нагород, почесних звань, рекомендують їх для поїздок по країні і за кордон для вивчення правового досвіду, вносять пропозиції з інших питань, пов'язаних із статутною діяльністю Спілки;
- е) заохочують членів Спілки шляхом матеріального та морального стимулювання;
- ж) забезпечують своєчасний збір і перерахування членських внесків на рахунок Спілки.

5.2. Відділення Спілки діє на підставі Положення про регіональне відділення САУ, яке приймається загальними зборами членів відділення відповідно до Примірного положення і затверджується Правлінням Спілки.

(Ст. 5.1 - 5.2 Статуту
Всеукраїнської громадської
організації
“Спілка адвокатів України”

ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ АДВОКАТІВ: НАГАЛЬНА ПРОБЛЕМА ЧИ НОВА ІГРАШКА?

**Сталося те, про що давно говорили адвокати – з 1 січня 2011 р. рішенням
Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури при Кабінеті Міністрів України
від 03 вересня 2010 р. № V/21-421 в Україні введено
підвищення кваліфікації адвокатів**

Дійсно, вже давно настав час дослухатись до болонського принципу LIFE LONG LEARNING (навчання протягом життя) і вжити розповсюдженний в Україні підхід щодо формування професійних компетенцій у адвоката. Як зазначено у Коментарі до Хартії основоположних принципів діяльності європейських адвокатів, «адвокат не може ефективно консультувати або представляти клієнта, якщо він не має належної професійної освіти і підготовки». Вища кваліфікаційна комісія адвокатури у зазначеному рішенні наголосила, що «стан справ, аналіз матеріалів, розглянутих Вищою кваліфікаційною комісією адвокатури, свідчить, що рівень кваліфікації окремих адвокатів є достатньо низьким. Зростає кількість скарг на низьку якість роботи адвокатів, порушення ними Присяги адвоката України, Правил адвокатської етики».

Вочевидь, такий стан хвилює не тільки громадян – користувачів адвокатських послуг, адвокатську спільноту, а й законодавців, котрі у поданих останнім часом законопроектах про адвокатуру пропонують встановити обов'язок адвоката підвищувати професійну кваліфікацію.

Наразі, доки не прийнято Закон, орган адвокатського самоврядування, яким прийнято вважати ВККА, встановив, що «безперервний розвиток теорії права, зміни діючого законодавства та практики його застосування, вдосконалення форм та методів адвокатської діяльності обумовлюють необхідність адвокатів постійно та безперервно вдосконалювати знання та підвищувати кваліфікацію». При цьому даються посилання на міжнародні документи, такі як Основні положення про роль адвокатів, прийняті VIII Конгресом ООН по запобіганню злочинам 1 серпня 1990 року,

Рекомендації R(2000)21 Комітету Міністрів державам-учасницям Ради Європи про свободу здійснення професійних адвокатських обов'язків, від 25 жовтня 2000 року, а також на вітчизняні Правила адвокатської етики, стаття 10 яких встановлює, що «від адвоката вимагається високий рівень професійної підготовки, фундаментальне знання чинного законодавства, практики його застосування, опанування тактики, методів і прийомів адвокатської діяльності, ораторського мистецтва». Задля цього «адвокат має постійно працювати над вдосконаленням своїх знань і професійної майстерності, володіти достатньою інформацією про зміни у чинному законодавстві».

Беручи до уваги, що невиконання Присяги адвоката, в якій йдеться про обов'язок дотримання правил адвокатської етики, може стати підставою для дисциплінарного стягнення й навіть анулювання свідоцтва про право на за-

няття адвокатською діяльністю, доречно докласти зусиль до отримання завітних 12 залікових балів щорічно протягом 5 років, отже за п'ятирічку – 60 балів, які можуть стати у пригоді, як зазначено у Порядку підвищення кваліфікації адвокатами України, «в разі надходження до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії скарг (окремих ухвал, подань, постанов) про порушення, вчинені адвокатом, або низький рівень наданої ним правової допомоги та враховуються при розглядачі справи про притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності або покладення на нього обов’язку підвищити свою кваліфікацію».

Причому адвокат зобов’язаний самостійно вести облік залікових балів та зберігати відповідні сертифікати або інші документи, що підтверджують підвищення його кваліфікації. Адвокату надається право вільно обирати види підвищення своєї кваліфікації, що забезпечують її безперервність, проте, з числа перерахованих у статті 6 Порядку підвищення кваліфікації адвокатами України, а також додатку до нього. Перелік не є вичерпним, оскільки при переведенні заходів, участь у яких може зараховуватися як підвищення кваліфікації, вживається термін «тощо» (наприклад, конференції, семінари, круглі столи, тренінги тощо). Автори Порядку виділяють чотири категорії підвищення кваліфікації: навчання у ВНЗ III-IV рівня за професійними програмами підвищення кваліфікації; навчання у Школах адвокатської майстерності та центрах підвищення кваліфікації при КДКА; участь у заходах, які організуються та проводяться за участю ВККА і КДКА; участь у аналогічних заходах, які організуються та проводяться спілками та асоціаціями адвокатів і громадськими організаціями юристів. Тобто, є «навчання» і є «участь», різниця в термінах очевидна, а от залікові бали – рівні (1 година – 1 бал), «вагова» різниця є між участью у тренінгу й у круглому столі або у невизначеному «тощо», а заліковий бал все одно одинаковий – 1. На цьому тлі кидається в очі явне перевільщення балів – аж 6, наприклад, за публікацію науково-практичної статті (іноді сумнівної наукової якості і самостійності ідей). Багато говорять і про високі залікові бали за участь у роботі Вищої кваліфікаційної комісії адвокату-

ри, кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури або їх палат (1 рік – 8 балів). По-перше, робота в цих органах адвокатського самоврядування варто значно більше, хоч також має бути диференційована в залежності від впливу діяльності на підвищення кваліфікації, адже в атестаційній палаті навряд чи підвищується рівень знань, бо ті, хто приймає іспити презумуються, що все, про що відповідають пошукувачі, знають дуже добре (тому і обрані до КДКА), якщо не все знали з Програми складання іспитів, то за декілька засідань звісно – опанували. Що ж до дисциплінарної палати – там розглядаються складні правові ситуації, нерідко слід вивчати додаткові джерела, котрі й сприяють підвищенню кваліфікації. Втім, робота у комісіях оплачується, то може й не варто залікові бали отримувати за високу довіру колег, які обрали до цих органів. Адже не так вже й складно отримати 12 балів на рік. Наприклад 2 бали на рік – кожному за самостійне навчання (самоосвіта), щось малувато колег над собою працюємо! Додати до цього виступ з доповідю, або презентацію, або науковим повідомленням 2-3 хвилини (час не обумовлено) – і заробив ще 5 балів, участь у круглих столах, наприклад з діловодства чи управління бізнесом – ще 5 балів. Все – досяг вершин – 12 залікових балів. А краще – докторську захисити – 60 балів – і вільна людина на всі п’ять років! А от навчальний посібник для адвокатів писати невигідно – всього 10 балів, правда, можна у співавторстві написати (кількість їх необмежена) і кожному по 10 балів і не обов’язково, щоб такий твір потрапив до споживача, оскільки залікові бали йдуть за «підготовку монографій, підручників, посібників (у тому числі у співавторстві)».

Декотра неузгодженість між нормами, що має місце у Порядку, ускладнює його застосування. Наприклад, професійна програма підвищення кваліфікації адвокатів, за якою навчаються у вузі, має бути акредитована. Це зрозуміло, якщо у вузі є необхідна ліцензія для ВНЗ на цей вид діяльності і дотримані певні, досить серйозні вимоги. Але у Порядку підвищення кваліфікації адвокатами України зазначено, що вуз видає, а адвокат – отримує відповідний сертифікат вищого навчального закладу, тобто ВУЗ (має право разом з ВККА, КДКА),

проводить сертифікований семінар або навчальну програму обсягом 72 години і у цьому разі слухач отримує документ державного зразка.

За викладених обставин стає незрозумілим, як корелюються між собою норми Порядку, котрі передбачають, що ВККА «проводить акредитацію професійних програм підвищення кваліфікації адвокатів», «професійні програми підвищення кваліфікації адвокатів розробляються навчальними закладами III та IV рівня акредитації на підставі рекомендацій Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури», «з метою оцінки результатів засвоєння професійних програм підвищення кваліфікації проводиться підсумковий контроль шляхом проведення тестування. Адвокати, які успішно пройшли тестування за професійними програмами, отримують свідоцтво про підвищення кваліфікації встановленого Вищою кваліфікаційною комісією адвокатури зразка». То який документ підтверджує проходження адвокатом підвищення кваліфікації: сертифікат вищого навчального закладу чи свідоцтво про підвищення кваліфікації встановленого Вищою кваліфікаційною комісією адвокатури зразка? Чи може обидва документа? З пункту 12 Порядку підвищення кваліфікації адвокатами України випливає, що «адвокат зобов’язаний самостійно вести облік залікових балів та зберігати відповідні сертифікати або інші документи, що підтверджують підвищення його кваліфікації протягом наступного періоду оцінювання». Які «інші документи» – ніхто не здогадується, але хоч зрозуміло, що не тільки сертифікат і не тільки ВККА видають документи про підвищення кваліфікації. Щонайменше, сумнівна практика!

Порядок встановлює, що «професійні програми підвищення кваліфікації адвокатів розробляються навчальними закладами III та IV рівня акредитації на підставі рекомендацій Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури». А хіба інший не вправі розробляти такі професійні програми? Наприклад, Школи адвокатської майстерності та центри підвищення кваліфікації при КДКА, які згідно з п.6 Порядку проводять навчання, що також є одним з перерахованих у Порядку видом підвищення кваліфікації адвокатів, що забезпечують її

безперервність. Якщо Школи і Центри не здійснюють професійні програми з усіма до цього вимогами, викладеними у Порядку (наприклад, підсумковий контроль шляхом проведення тестування), то в чому полягає зміст їх навчання? І хіба їх діяльність з навчання співпадає із сформульованими у п. 7 Порядку «професійні програми підвищення кваліфікації передбачають навчання: а) за загальною складовою – удосконалення та оновлення знань і умінь з правових, методологічних, етичних та інших питань професійної діяльності адвоката; б) за галузевою складовою – здобуття додаткових знань, умінь з новітніх досліджень у певній галузі права чи сфері діяльності. Якщо відповідають, то ВККА має акредитовувати програми навчання у Школах і Центрах при КДКА, а також до речі і зміст інших заходів, перерахованих у п.6, за результатами участі у яких видаватимуться «документи», що підтверджуватимуть підвищення кваліфікації адвокатом.

Майстер-клас для адвокатів судді Європейського суду з прав людини Ганни Юдківської дав учасникам неоціненну професійну інформацію... Але можливо не дасть **балів**.

Адже інші види – круглі столи, майстер-класи, конференції, тренінги, семінари і тощо – віднесені до компетенції інших суб'єктів, до речі чітко не визначених, адже у п.6 Порядку йде посилання лише на те, що такі заходи організуються та проводяться за участю Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури, кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури, а ким саме – не зазначено.

Слід звернути увагу на те, що згідно з п.7 Порядку мета Підвищення кваліфікації адвокатів: зміцнення їх правових

навичок; підвищувати рівень усвідомлення ними етичних питань; підвищувати рівень усвідомлення ними прав людини; навчати адвокатів повазі до прав та інтересів клієнтів; навчати адвокатів захисту прав клієнтів і сприянню їхньому здійсненню; навчати адвокатів сприянню належному відправленню судочинства. Чи достатньо врегульовані питання організації підвищення кваліфікації, щоб забезпечити ці вимоги. На жаль, позитивної відповіді на це питання не існує.

У зв'язку з тим, що у Порядку зазначено, що «підвищення кваліфікації адвокатів за професійними програмами на першому році адвокатської діяльності здійснюються обов'язково, постає логічне питання, а хіба для інших адвокатів – необов'язково?

Постає багато інших питань, котрі недостатньо врегульовані у Порядку підвищення кваліфікації адвокатами України, затвердженими ВККА 3 вересня 2010 року. Повністю погоджуємося з висловленою ВККА думкою, що «підвищення кваліфікації адвокатів – копітка діяльності і вона повинна проводитися комплексно, на державному рівні, у тісній взаємодії з Міністерством юстиції України, Спілкою адвокатів України,

іншими громадськими організаціями адвокатів, оскільки проведення заходів підвищення кваліфікації адвокатів є одним із основних їх статутних завдань». То давайте докладем спільніх зусиль, щоб майже 30 тисяч адвокатів змогли отримати вже в цьому році 12 залікових балів якісного підвищення їхньої професійної кваліфікації.

ВАРФОЛОМЄЄВА Т. В.,
президент Спілки адвокатів України

Для унеможливлення проявів низького професійного рівня адвокатів в зарубіжних країнах передбачено різні заходи:

- систематичне підтвердження професійного рівня через атестацію (Білорусь);
- періодичне тестування адвокатів (Грузія, Узбекистан);
- видача ліцензій на певні види адвокатської діяльності (спеціалізація);
- спеціальний дозвіл на ведення адвокатом справ у судах вищої інстанції;
- введення рангів адвокатів;
- складання професійного іспиту як альтернатива проходженню підвищення кваліфікації;
- контроль за якістю правової допомоги з боку дисциплінарного органу адвокатури;
- жорстка система підвищення кваліфікації з перевіркою отриманих знань.

Цю та іншу практику гарантування відповідності стандартам професійної діяльності адвоката доцільно узагальнити і проаналізувати з точки зору удосконалення системи підвищення кваліфікації адвокатів в Україні.

Національно-правова регламентація підвищення кваліфікації адвокатами вочевидь потребує приведення її у відповідність із міжнародними стандартами

Обов'язок підвищення кваліфікації та вдосконалення професійної майстерності адвоката передбачений у багатьох міжнародно-правових документах та законодавчих актах України, зокрема:

- В Основних положеннях про роль адвокатів, прийнятих VIII Конгресом ООН по запобіганню злочинам 1 серпня 1990 року, де зазначено, що адвокатам має бути надано право формувати самоврядні асоціації для постійного навчання, перепідготовки й підтримування їх професійного рівня (п. 24).
- У Рекомендаціях R(2000)21 Комітету Міністрів державам-учасницям Ради Європи про свободу здійснення професійних адвокатських обов'язків, прийнятих Комітетом Міністрів Ради Європи на 72-й зустрічі заступників міністрів 25 жовтня 2000 року, в яких містяться вимоги щодо необхідності отримання адвокатами достатньої підготовки: «Треба вжити всіх необхідних заходів для забезпечення високого рівня правової освіти ..., а також для постійного підвищення кваліфікації адвокатів» (принцип II п. 2).
- У Законі «Про адвокатуру», де наведено текст Присяги адвоката України, в якій зазначено, що адвокат клянеться суверо дотримуватись Правил адвокатської етики, котрі містять, зокрема, вимоги щодо високого рівня професійної підготовки та встановлюють обов'язок адвоката компетентно надавати правову допомогу, постійно працювати над вдосконаленням своїх знань і професійної майстерності (ст.10).

■ Законом України «Про адвокатуру» встановлено дисциплінарну відповідальність адвоката за порушення вимог цього Закону та інших актів законодавства України, що регулюють діяльність адвокатури, Присяги адвоката України, зокрема, у разі неналежного виконання ним адвокатської діяльності та недотримання обов'язку забезпечувати високий рівень професійної майстерності (ст.16).

- У Правилах адвокатської етики, схвалених Вищою кваліфікаційною комісією адвокатури при Кабінеті Міністрів України 1 жовтня 1999 р., в яких сформульовано обов'язок адвоката «вживати всі свої знання і професійну майстерність для належного захисту і представництва прав та законних інтересів громадян і юридичних осіб» (п. 1 ст. 6).
- У Положенні про Вищу кваліфікаційну комісію адвокатури, затвердженному Указом Президента України 5 травня 1993 р. №155/93, яким до компетенції ВККА віднесено встановлення порядку і форм підвищення кваліфікації адвокатів та координацію роботи кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури з цих питань (п.10 «з»).
- У Положенні про кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури, затвердженному Указом Президента України 5 травня 1993 р. №155/93, де КДКА надано право щорічно запитувати від адвокатських об'єднань звіти про якість надання правової допомоги, які складаються за результатами проведених ними перевірок, зокрема, з питань низького рівня наданої адвокатом правової допомоги. Результати перевірки використовуються КДКА при плануванні заходів щодо підвищення кваліфікації адвокатів (п.18-1).

Таким чином, обов'язок адвоката надавати кваліфіковану правову допомогу, мати відповідну професійну підготовку закріплений у зазначених вище документах. Водночас серед його професійних обов'язків, встановлених статтею 7 Закону України «Про адвокатуру», відсутні вимоги забезпечення належної якості правової допомоги, захисту і представництва та

систематичне підвищення кваліфікації, вдосконалення професійної майстерності.

З викладеного випливає нагальна потреба врегулювання цього питання. Керуючись Конституцією України, якою встановлено, що виключно законами України визначаються основи організації та діяльності адвокатури (п.14 статті 92), передбачити в Законі України «Про адвокатуру» обов'язок адвоката систематично підвищувати свою кваліфікацію. Одночасно у Закон України «Про адвокатуру» та Закон України «Про вищу освіту» необхідно внести відповідно розділи про організаційні засади підвищення кваліфікації адвокатів.

Голова Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури при Кабінеті Міністрів України, член САУ В.І.Висоцький нещодавно в одному з інтерв'ю зазначив: «В Україні, крім 23 тис. осіб, які мають свідоцтво про право займатися адвокатською діяльністю, ще в 2 або 3 рази більше тих осіб, які є не просто іншими фахівцями в галузі права, з легкої руки Конституційного Суду, а й тих, хто навіть не має відповідних повноважень, відповідного досвіду. Але він може прийти у відповідний державний орган реєстрації, написати заяву, подати відповідні документи і, наприклад, отримати свідоцтво про право займатися підприємницькою діяльністю – здійснювати юридичну практику або надавати юридичні послуги..»

Дійсно, «фахівці у галузі права», юристи-підприємці взагалі знаходяться поза межами бодай якогось контролю з точки зору їхньої професійної кваліфікації і, відповідно, якості їхніх послуг. Тому Спілка адвокатів протягом багатьох років послідовно обстоює позицію:

3 метою посилення гарантій конституційного права кожного на правову допомогу і забезпечення її належної якості доцільно внести зміни і доповнення до статті 59 Конституції України про здійснення захисту і представництва в судах виключно адвокатами, які зобов'язані високопрофесійно виконувати свої повноваження..

АКРЕДИТОВАНІ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ АДВОКАТІВ

Вища кваліфікаційна комісія адвокатури при Кабінеті Міністрів України акредитувала перші професійні програми підвищення кваліфікації відповідно до п.5 Порядку підвищення кваліфікації адвокатами України, затвердженого рішенням ВККА від 03 вересня 2010 року № V/21-421. Це програми Спілки адвокатів України, які здійснюються для членів САУ безкоштовно.

Крім того, ВККА надала акредитацію декільком програмам Академії адвокатури України, котра має державну ліцензію на здійснення підвищення кваліфікації з видачею відповідного документа (свідоцства) держаного зразка.

Слід зазначити, що Спілка адвокатів України відповідно до свого Статуту з моменту створення у 1990 році здійснює програми підвищення кваліфікації адвокатів. Значна роль у цьому напрямі належить Науково-дослідному інституту адвокатури Спілки адвокатів України, у який в тому ж 1990 р. був реорганізований колишній Громадський науково-дослідний інститут судового захисту та підвищення кваліфікації адвокатів (заснований у 1976 р.), що діяв як єдиний республіканський науковий і методичний центр адвокатури.

Відкритий на підставі ліцензії № 620 у 1997 році Центр підвищення кваліфікації Інституту адвокатури при Київському університеті імені Тараса Шевченка (з 2001 р. – Академія адвокатури України, співзасновником якої є САУ) допомагав адвокатам здобути нові юридичні знання, поглибити практичні навички, опанувати нові види правової допомоги, отримати нові методичні посібники. Центр був реорганізований в Інститут підвищення кваліфікації Академії адвокатури України в 2010 р. з отриманням відповідної державної ліцензії. У 2011 р. в Інституті відкрито новий структурний підрозділ – Вищу Школу адвокатури з метою реалізації професійних навчальних програм з підвищення

кваліфікації адвокатів, удосконалення професійної майстерності, здобуття сучасних правових знань, опанування нових професійних навичок, тактики і методики адвокатської діяльності. Оволодіння та оновлення знань і умінь з правових, методологічних, етичних та інших питань професійної діяльності адвоката; професійної підготовки та стажування юристів для набуття статусу адвоката. З цією метою в Академії діє Центр тренінгів, рольових ігор та майстер-класів, Центр інноваційних освітніх технологій та моніторингу якості освіти («Болонський центр»), Наукова-дослідна лабораторія з прав людини та проблем адвокатури.

Реалізуючи один з головних принципів освіти НАВЧАННЯ ПРОТЯГОМ ЖИТТЯ (LIFELONG LEARNING) Інститут підвищення кваліфікації Академії адвокатури України має Школу для юристів: «Європейські стандарти захисту прав людини», Школу медіації, Студії ораторського мистецтва, зокрема програми «Судова промова», Мовна підготовки – українська правова мова, Республіканську школу молодого адвоката, Адвокатські студії, Центр підготовки викладачів права для системи підвищення кваліфікації адвокатів та юристів, Центр дистанційного навчання.

ПРОГРАМИ СПІЛКИ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ (акредитовані ВККА)

Професійні програми САУ з підвищення кваліфікації адвокатів розроблені створеною робочою групою – досвідченими адвокатами, що мають значний науковий і викладацький досвід, зокрема з проведення семінарів і тренінгів для адвокатів.

Програму «Адвокат в адміністративному процесі» підготувала адвокат, член Ради Спілки адвокатів України, член дисциплінарної палати КДКА Київської області, Заслужений юрист України, кандидат юридичних наук, доцент, проректор зі спеціальної адвокатської підготовки Академії адвокатури України Бірюкова А.М. В інтерв'ю для офіційного сайту САУ вона підкresлила: «Підвищення кваліфікації адвокатів певною мірою здійснювалося в Україні, зокрема САУ проводила протягом 20 років такі заходи. Зараз «навчання протягом життя» є викликом часу, особливо це важливо для адвокатів, оскільки вони мають володіти найсучаснішими знаннями в різних галузях права».

Програму з представництва і захисту у кримінально-му процесі написали відомий київський адвокат, член Ради Спілки адвокатів України, член атестаційної палати КДКА м.Києва Піх І.Б. та адвокат, член САУ, кандидат юридичних наук, доцент КНУ імені Тараса Шевченка Костюченко О.Ю.

Автором програми з Цивільного процесуального права України є кандидат юридичних наук, доцент Захарова О.С., доцент КНУ імені Тараса Шевченка, член Ради Спілки адвокатів України, голова комісії САУ зі сприяння науковим дослідженням та підвищенню кваліфікації. Вона має значний практичний досвід судді та адвоката, великий стаж наукової і педагогічної діяльності. Захарова О.С. бере активну участь як лектор у навчальних програмах для адвокатів та суддів, у запровадженному в 2007 р. САУ та Академією адвокатури дистанційному відео-семінарі, у Республіканській школі молодого адвоката, заснованій САУ, ВККА та Академією адвокатури України у 2008 р.

Основні положення, практика застосування, український контекст», лектор і тренер з питань застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Навчальну програму «Спортивне право» підготувала віце-президент САУ, кандидат юридичних наук Жуковська О.Л.

У період підготовки до Чемпіонату Європи з футболу тема спортивного права набуває особливогозвучання як нова галузь права, що активно розвивається. Отже адвокати (і не тільки вболівальники :) мають бути ознакошені з основами спортивного права.

Серед адвокатів виникло прагнення прослухати курс лекцій з податкового права і взяти участь у практичних заняттях щодо особливостей оподаткування адвокатської діяльності. Навчальну програму підготувала І.В.Рафальська – голова кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури м. Києва, член САУ, вона була автором пропозицій до Податкового кодексу щодо оподаткування адвокатської діяльності, частину з яких враховано.

ПРОГРАМИ АКАДЕМІЇ АДВОКАТУРИ УКРАЇНИ (акредитовані ВККА)

Програму семінару-практикуму „Застосування законодавства України про охорону здоров'я та методики захисту прав пацієнтів і медичних працівників” (6 год.) склала кандидат юридичних наук Гревцова Р.Ю., директор Інституту медичного і фармацевтичного права та біоетики Академії адвокатури України, член Правління САУ, голова комісії САУ з координації роботи комітетів з галузей права, член Ради президентів Всесвітньої асоціації медичного права (World Association for Medical Law). Навчальна дисципліна «Медичне право» викладається в Академії адвокатури з 2004 року доцентом кафедри адвокатської майстерності Гревцовою Р.Ю., яка є автором програми цього навчального курсу. Також вона є співавтором типової навчальної програми зазначеного навчального курсу для медичних ВНЗ, котра затверджена МОЗ України у 2009 р., та членом комісії з розробки навчальної програми для юридичних вишів. Р.Ю. Гревцова, яка є практикуючим адвокатом у царині медичного права з 1999 р., проводила численні семінари-практикуми для юристів та адвокатів з питань застосування законодавства України про охорону здоров'я, зокрема з питань методики надання правової допомоги закладам охорони здоров'я та ведення «медичних» справ у судах (Львів, Рівне, Полтава інші регіони). Гревцова Р.Ю. була доповідачем на багатьох міжнародних та національних наукових конгресах, конференціях, симпозіумах з медичного і фармацевтичного права та біоетики.

Програму «Адвокатська етика» підготувала Варфоломеєва Т.В., доктор юридичних наук, член-кореспондент НАПРНУ, завідувач кафедри адвокатської майстерності та міжнародної юридичної практики, ректор Академії адвокатури України, президент Спілки адвокатів України. Навчальна дисципліна з етики адвоката включена з 2000 р. до програми спеціальної адвокатської підготовки, яка успішно реалізується в Академії адвокатури, а також є складовою таких навчальних дисциплін як «Юридична деонтологія» і «Адвокатологія». Лекції із застосування Правил адвокатської етики включені до навчальних програм Школи адвокатської підготовки та Вищої школи адвокатури Інституту підвищення кваліфікації Академії адвокатури України. Програмою «Адвокатська етика» передбачені навчальні семінари, практикуми, тренінги з Правил адвокатської етики.

Професійна програма підвищення кваліфікації адвокатів на першому році адвокатської діяльності складається з окремих двогодинних програм, котрі в межах обов'язкових 12 годин на рік може обрати адвокат-початківець, формуючи свою персональну Програму підвищення кваліфікації. Автор Програми адвокат, д.ю.н. Варфоломеєва Т.В.

МЕДІАЦІЯ: УЧАСТЬ АДВОКАТІВ У НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМАХ І ПРАКТИЧНОМУ ВПРОВАДЖЕННІ МЕДІАЦІЇ

Альтернативний метод розв'язання судових спорів (медіація) – перспективний напрям отримання громадянами швидких рішень у ситуаціях врегулювання конфлікту. Медіація або «посередництво» сприяє сторонам у процесі переговорів самостійно знайти рішення, котре задовольнить їх інтереси.

Спеціалісти нараховують приблизно десять років з часу, коли питання медіації почали обговорюватися в Україні. Практично протягом всього цього часу представники Спілки адвокатів «тримають руку на пульсі», беручи участь у семінарах, робочих групах, а також опановуючи безпосередньо практику медіації.

В Україні діяли Пілотні проекти з впровадження медіації, зокрема в чотирьох судах, і показали досить високу результативність.

Називають п'ять переваг медіації (швидкість, конфіденційність, по-рівняна дешевизна, можливість контролювати результат і зберегти партнерські стосунки з іншою стороною). Крім цього, застосування медіації дозволяє скоротити обсяг роботи суддів, зекономити чималі державні кошти, викоринити корупцію. Сучасний юрист повинен володіти як традиційними, так і альтернативними методами вирішення спорів, яким доцільно навчати у юридичних ВНЗ. До речі, в Академії адвокатури розроблено навчальний курс з медіації, який впроваджуватиметься як у Школі медіації Інституту підвищення кваліфікації Академії адвокатури, так і на чет-

вертому курсі відділення спеціальної адвокатської підготовки.

Скоріш за все медіація широко впроваджується в Україні, коли буде врегульована відповідним Законом. На жаль, нещодавно був знятий з розгляду законопроект «Про медіацію». Втім, не в усіх країнах, де медіація давно і успішно застосовується, існує відповідне законодавство. Протягом декількох років представники САУ брали участь у напрацюванні законопроекту про медіацію, у різних міжнародних програмах щодо запровадження її в Україні. Наприкінці 2010 року група адвокатів успішно пройшла 60-годинний навчальний курс з питань медіації, орга-

нізований у рамках Спільної програми Європейського Союзу та Ради Європи «Прозорість та ефективність судової системи України», склали іспити і отримали статус медіатора. На Круглому столі «Введення у медіацію. Роль адвоката в медіації», проведенню Спілкою адвокатів України спільно з Академією адвокатури України, йшлося про досвід зарубіжних країн у цій сфері. Учасники Круглого столу відомі зарубіжні медіатори – суддя Франс ван Арем (Нідерланди) і суддя Фрідріх-Йоахім Мемель (Німеччина) розповіли про основи медіації, порядок її надавати, відповіли на запитання адвокатів, яких чимало прибуло на цей захід – з Києва та Київської області, Дніпропетровська, Донецька, Луганська, Одеси, Рівного, Тернополя.

Не всі адвокати є прихильниками медіації. Однак зрозумівши і відчувши її особливість, виявляють бажання опанувати цю нову для України професію. Адвокати-медіатори могли б об'єднати зусилля у підготовці медіаторів з числа своїх колег. Все більше суддів, юристів, психологів опановують навички медіації, з'явились фірми, котрі здійснюють медіацію.

Ще у 2007 році відбулася презентація Інституту підвищення кваліфікації Академії адвокатури України, серед довгострокових програм якого передбачалося створення Школи медіації. За цей час викладачами кафедри адвокатської майстерності та міжнародної юридичної практики напрацьовано навчальні програми зі спецкурсу про медіацію для студентів відділення спеціальної адвокатської підготовки, для магістрів права і для слухачів Інституту підвищення кваліфікації. Заплановано також підвищення кваліфікації медіаторів, розробка і вдосконалення методик медіації, наукові дослідження. У Центрі медіації здійснюються навчальні програми для адвокатів та медиків, медична медіація, тренінги для медіаторів, практичні заняття з законодавства про охорону здоров'я, відповідальність лікарів та захист їх прав і захист пацієнтів.

Заняття проводить адвокат Гревцова Р.Ю., що має практику ведення «медичних» справ у судах, кандидат юридичних наук, керівник Українського відділення Кафедри ЮНЕСКО з біоетики, директор Інституту медичного і фармацевтичного права та біоетики Академії адвокатури України. У Центрі також надається правова допомога адвокатами з застосування законодавства у вирішенні конфліктів між лікарем та пацієнтом, практична допомога медіатора. Планується відкриття спеціального інтернет-порталу.

Отримання адвокатом статусу медіатора має розглядатися відповідно до Порядку підвищення кваліфікації адвокатами України, затвердженному Вищою кваліфікаційною комісією адвокатури, як здобуття нової спеціалізації або кваліфікації на основі раніше здобутої освіти і практичного досвіду (п.2), здобуття додаткових знань, умінь з новітніх досягнень у певній сфері діяльності (п.7 «б»).

Адвокати можуть пройти програму підготовки медіаторів в Школі медіації Академії адвокатури України, яка відкрилась 31 березня 2011 р. На її офіційному відкритті були присутні: медіатор Ірина Зарецька – радник з правових питань СпільноНої програми Ради Європи та Європейського Союзу «Прозорість та ефективність судової системи України» (на верхньому фото – перша зліва), Ірина Калінська – медіатор, адвокат, Тетяна Варфоломеєва – медіатор, адвокат, котрі

розповіли присутнім про медіацію, перспективи її впровадження в Україні. Перша група слухачів Школи – студенти випускного курсу Академії. Адвокати, котрі виявили бажання навчатися у Школі, увійдуть до складу ще однієї групи. На

відкритті були присутні проректор з навчальної роботи Академії О.П. Кучинська (на верхньому фото – третя зліва), проректор з наукової роботи та міжнародних зв'язків В.В.Курдюков (перший зправа), директор Інституту підвищення кваліфікації Т.Є.Белова (друга зправа).

На День Києва першим слухачам Школи медіації вручалися сертифікати. 10 найкращих випускників Академії адвокатури України пройшли триденну

роздробки і впровадження технологій побудови консенсусу. Проходила стажування у фахівців Великобританії, США, Швейцарії, Німеччини, Морокко, Польщі, Іспанії та Росії. Акредитована Центром ефективного вирішення спорів (CTDR, Великобританія) в якості медіатора. Брала участь у створенні та становленні 9 центрів медіації. Має низку досліджень, публікацій та розробок щодо медіації. Головний редактор бюллетеня «Відновне правосуддя в Україні»; Тетяна Худякова – сертифікований медіатор, тренер, навчалася та проходила стажування з розвитку бізнесу в Україні, Німеччині, Австрії, Швейцарії, Ізраїлі, Голландії та ін. Пройшла підготовку з медіації на багатьох міжнародних тренінгах, співавтор законопроекту про медіацію та методичних посібників. Сертифікати Українського Центру Порозуміння та Академії адвокатури вручали: Варфоломеєва Т.В. – ректор Академії, сертифікований медіатор, та Роман Коваль – президент Українського Центру Порозуміння.

з міжнародним досвідом, медіатор CAO IFC-MIGA, консультант Consilium International LLC, має досвід професійної тренерської роботи з 1996 року в Україні та за кордоном, автор багатьох посібників, методичних розробок, статей, нормативно-правових актів з медіації; Владислава Каневська – віце-президент Українського Центру Порозуміння, сертифікований медіатор і тренер з міжнародним досвідом. Понад 12 років працює у сфері вирішення конфліктів,

Інститут підвищення кваліфікації Академії адвокатури України, Школа медіації запрошує на навчання за програмами, що спеціально розроблені для адвокатів, з урахуванням їх професійного досвіду. Докладніше про умови навчання читайте, будь ласка, на веб-сторінці <http://aaau.edu.ua/ua/trainingcenter/mediation-school/>

ДИСТАНЦІЙНЕ ТА СТАЦІОНАРНЕ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ АДВОКАТІВ

З початку 2011 року САУ розпочала заходи на реалізацію рішення Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури від 3 вересня 2010 р. № V/21-421 щодо підвищення кваліфікації адвокатів. На спільному засіданні комісії Спілки у лютому було обговорено питання щодо шляхів реформування адвокатури України та забезпечення надання безоплатної правової допомоги відповідно до Указу Президента України від 12 січня 2011 р. «Про План заходів із виконання обов'язків та зобов'язань України, що випливають з її членства в Раді Європи». Також розглядалося питання про заходи комісії САУ щодо реалізації програм підвищення кваліфікації адвокатів у відповідності до Порядку підвищення кваліфікації адвокатами України, затвердженного Рішенням ВККА від 3 вересня 2010 року і введеного в дію з 1 січня 2011 року. Створена робоча група розробила професійні програми підвищення кваліфікації адвокатів, котрі були акредитовані Вищою кваліфікаційною комісією адвокатури.

У МЕЖАХ програми підвищення кваліфікації адвокатів Спілкою адвокатів проведено: Міжрегіональний практичний семінар з оподаткування адвокатської діяльності (Рівне), Перші та другі «Правові дискусії з проблем адвокатури та захисту прав людини» (засновані САУ, МНЕРА, Вищою школою адвокатури Академії адвокатури України, журналом «Адвокат»). У регіонах на базі відділень САУ проводиться постійно-нодіючий навчальний семінар для адвокатів – (спільно з Академією адвокатури) за акредитованими професійними програмами САУ та Академії адвокатури України (Дніпропетровськ, Харків, Київ, Одеса).

ТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ адвокатської діяльності неодноразово обговорювалася на навчальних заходах із застосування окремих положень Податкового кодексу України (Київ, Харків) та на семінарах, що проводить Академія адвокатури.

ПРОДОВЖУЮТЬСЯ МАЙСТЕР-КЛАСИ адвоката, віце-президента САУ Бронза Й.Л. Третій майстер-клас також стосується особливостей адвокатської діяльності (Одеса).

ТРЕТИЙ МАЙСТЕР-КЛАС Судді Європейського суду з прав людини Юдківської Г.Ю. та Судді Європейського суду з прав людини (від Словенії) Яна Шакути

відбувся для адвокатів у травні в Академії адвокатури України за участю САУ.

АДВОКАТИ ВІДВІДАЛИ в Академії адвокатури України (за підтримки САУ) Майстер-клас з медичного і фармацевтичного права та біоетики СЕРГЕЄВА Ю.Д., член-кореспондента Російської Академії Медичних Наук, заслуженого юриста РФ, доктора медичних наук, професора, завідувача кафедрою медичного права Московської медичної академії ім. І.М.Сєченова, президента Національної Асоціації медичного права РФ, члена Ради Директорів Всесвітньої Асоціації медичного права (World Association for Medical Law).

НИЗКА ЗАХОДІВ проводиться з питань медичного права, особливостей ведення захисту та представництва лікарів і пацієнтів. Наприкінці 2010 року адвокати слухали своїх зарубіжних колег на майстер-класах в Академії адвокатури України. Зокрема, Мохаммеда Ваттада, доктора права, члена Виконавчого Комітету Міжнародного Інституту Здоров'я, Права та Етики (Ізраїль); Едуардо Дантаса, доктора права, віце-президента Всесвітньої Асоціації Медичного Права, темою якого стала інформована згода на медичне втручання. Андре Переира, член Ради Директорів Всесвітньої Асоціації медичного права, професор університету Коімбри, Португалія – «Захист прав пацієнта: інституційно-правові аспекти». Майстер-класи зарубіжних адвокатів продовжує і в 2011 році Спілка адвокатів сумісно з Академією адвокатури.

ЗА АКРЕДИТОВАНОЮ ВККА професійною програмою (автор – член Правління САУ, канд.юрид. наук Гречова Р.Ю.) відбувся семінар-практикум «Застосування законодавства України про

охорону здоров'я та методики захисту прав пацієнтів і медичних працівників» (САУ спільно з Інститутом медичного і фармацевтичного права та біоетики Академії адвокатури України).

ДО 20-Х роковин Незалежності України було проведено Науково-практичну конференцію молодих адвокатів «Роль адвокатури у захисті прав людини і основоположних свобод».

ВПРОВАДЖЕНА НОВА програма САУ і Академії адвокатури України з підвищення кваліфікації адвокатів – «Адвокатська практика: обмін досвідом в Україні та за кордоном». Відбулася перша професійна бесіда з адвокатами, що мають позитивний досвід ведення справ в Європейському суді з прав людини.

ПИТАННЯМ ЗАСТОСУВАНЯ Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод і практиці Європейського суду з прав

людини приділено особливу увагу в програмах, що реалізуються у Вищій школі адвокатури Інституту підвищення кваліфікації Академії адвокатури України. Тут діє нова сертифікована навчальна програма «Європейські стандарти захисту прав людини». Автор – член Правління САУ, завідувач кафедри прав людини, міжнародного та європейського права Академії адвокатури України, адвокат, к.ю.н., доцент Гончаренко С.В.

ПІДВИЩЕННЮ ПРОФЕСІЙНОЇ майстерності сприяють Щорічні професійні заходи в Одесі "Адвокатські дискусії", котрі в 2011 р. включають: V Республіканська школа молодого адвоката (заснована ВККА, САУ, Академією адвокатури у 2009 р.); традиційний Круглий стіл «Реформування адвокатури та актуальні проблеми адвокатської діяльності»; дискусія з проблем надання безоплатної правової допомоги; майстер-клас; презентація Українського Відділення Кафедри ЮНЕСКО з біоетики.

ДРУГИЙ ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ Конгрес з медичного права, біоетики і соціальної політики (з міжнародною участю), організаторами якого були: Комітет з питань біоетики при Президії Національної академії наук України, Академія адвокатури України, ВГО „Українська медико-правова асоціація”, ВГО „Українське лікарське товариство”, БО „Інформаційний центр з біоетики”. Конгрес проводився за сприяння Міністерства охорони здоров'я України, Державного експертного центру МОЗ України, Центральної комісії з питань

етики МОЗ України, Європейської Бізнес Асоціації, Спілки адвокатів України та ін. У роботі Конгресу взяли участь адвокати, члени САУ виступили з доповідями.

ЧЛЕН РАДИ САУ Бірюкова А.М. та президент САУ Варфоломеєва Т.В. взяли участь у Круглому столі «Спеціалізація юридичної освіти», який відбувся у квітні в Комітеті Верховної Ради з питань правосуддя в межах Дня юридичної практики. Присутні обговорили сучасні проблеми юридичної освіти, особливості підготовки юристів у відомчих вузах і вплив на подальшу практику, реалії впровадження Болонського процесу в Україні, а також декотрі спірні питання проекту нового Закону «Про вищу освіту».

УЧАСТЬ АДВОКАТІВ У РОЗВИТКУ МЕДИЧНОГО ПРАВА ТА БІОЕТИКИ

ПРЕЗИДЕНТ ВСЕСВІТНЬОЇ Асоціації Медичного Права професор Томас Ногуччі наголосив на важливості Другого Всеукраїнського Конгресу з медичного права, біоетики і соціальної політики з міжнародною участю, котрий відбувся у квітні в Києві. Його організаторами були: Комітет з питань біоетики при Президії Національної академії наук України, Академія адвокатури України, ВГО „Українська медико-правова асоціація”, ВГО „Українське лікарське товариство”, БО „Інформаційний центр з біоетики”. Конгрес проводився за сприяння Міністерства охорони здоров’я України, Державного експертного центру МОЗ України, Центральної комісії з питань етики МОЗ України, Європейської Бізнес Асоціації, Спілки адвокатів України та ін. У роботі Конгресу взяли участь адвокати, члени САУ виступили з доповідями.

АКТИВНУ УЧАСТЬ у проведенні конгресу взяли керівники та члени Всесвітньої Асоціації Медичного Права та Міжнародної мережі відділень

Кафедри ЮНЕСКО з біоетики. Форум зібрав близько 250 представників медичної і юридичної громадськості з усіх регіонів України. У ньому взяли участь фахівці з Азербайджану, Боснії і Герцеговини, Бразилії, Ізраїлю, Німеччини, Польщі, Російської Федерації, США, Туреччини, Чехії.

ЗІ ВСТУПНИМ словом до учасників заходу звернулися почесні президенти Конгресу — академік НАН і НАМН України, перший віце-президент Національної академії медичних наук України, голова Комітету з питань біоетики при Президії НАН України, доктор медичних наук Юрій Кундієв та член-кореспондент НАПрН України, ректор Академії адвокатури України, президент Спілки адвокатів України, доктор юридичних наук Тетяна Варфоломеєва. Вона презентувала Програму МЕДИЧНОЇ МЕДІАЦІЇ, що запроваджена у ШКОЛІ МЕДІАЦІЇ Академії адвокатури України.

СПІВГОЛОВА КОНГРЕСУ, президент ВГО «Українська медико-правова асоціація», директор Інституту медичного і

фармацевтичного права та біоетики Академії адвокатури України, кандидат юридичних наук, адвокат, член Ради САУ Радмила Гревцова зробила вступну доповідь «Медичне і фармацевтичне право та біоетика: глобальні виклики і національні відповіді».

НА КОНГРЕСІ був презентований досвід Міжнародної мережі відділень Кафедри ЮНЕСКО з біоетики, Українське відділення якої нещодавно було створене в Інституті медичного і фармацевтичного права та біоетики Академії адвокатури України. Презентував його професор Амnon Кармі, Голова Кафедри ЮНЕСКО з біоетики, почесний президент Всесвітньої асоціації медичного права, директор Міжнародного центру Здоров’я, Права та Етики.

ВІДБУЛОСЯ ЧОТИРИ пленарних засідання та паралельні засідання шістьох секцій, семінари «Викладання біоетики та медичного права: методичні питання», «Управління охороною здоров’я: правові аспекти впровадження формуларної системи лікарських засобів та системи стандартизації медичної допомоги», а також круглий стіл «Етико-правові питання надання психіатричної допомоги».

НЕАБІЯКИЙ ІНТЕРЕС представляли собою декілька телемостів: Київ — Харків з учасниками Першої Всеукраїнської науково-практичної конференції «Професійне управління та інвестиції в систему охорони здоров’я: український вимір» у Харкові та телеміст Київ — Львів з виїзної секції Другого Всеукраїнського конгресу з медичного права, біоетики і соціальної політики «Правові аспекти якості медичної допомоги та фармацевтичної опіки» у Львові.

ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ роботи конгресу було прийнято резолюцію (текст резолюції подано у цьому номері «НС» — див. стор.26).

ПРОГРАМА "Захист професійних і соціальних прав адвокатів"

У ДНІПРОПЕТРОВСЬКУ відбулося засідання Комітету САУ з захисту прав адвокатів, на якому його голова Анатолій Жерновий проаналізував заяви і звернення до Комітету і звітував про їх вирішення. Присутня на засіданні адвокат Тетяна Левченко наголосила, що по її справі ю досі, а проїшло більше року, не знайшли осіб, котрі організували і здійснили на неї напад. Наразі, після неодноразових звернень САУ до керівників правоохоронних органів і самої потерпілої про бездіяльність правоохоронних органів, все ж таки розпочалися певні дії щодо розкриття злочину.

СПІЛКА АДВОКАТИВ зверталася разом з іншими громадськими організаціями адвокатів на захист прав адвока-

тів, зокрема, з питань оподаткування адвокатської діяльності, неприпустимості прийняття законопроекту «Про безоплатну правову допомогу», у редакції, за яку проголосували під час першого читання, прийняття Закону України «Про адвокатуру» у відповідності з міжнародними стандартами та з урахуванням висловленої САУ і узгодженої з іншими громадськими організаціями адвокатів Концепції реформи української адвокатури.

МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

У Києві наприкінці 2010 р. відбулася зустріч делегації Міжнародної асоціації юристів (IBA) з керівниками громадських юридичних організацій. Обговорювалися питання організації адвокатури, уніфікації професії, отримання статусу адвоката, проходження стажування, оподаткування адвокатської діяльності тощо з президентом IBA Фернандо Пелаз-П'єром та співголовою Європейского Форуму IBA Сорен Дан Йохансоном. З української сторони в дискусії взяли участь президент Спілки адвокатів України Тетяна Варфоломеєва, президент Асоціації правників України Сергій Коннов, член правління АПУ Олег Макаров, член правління Асоціації адвокатів України Михайло Дубинський та представник Ради адвокатів України Олексій Резников.

ВІДБУЛОСЯ ЗАСІДАННЯ керівного комітету Спільної програми Ради Європи та Європейського Союзу «Прозорість та ефективність судової системи України», у якому взяла участь президент САУ Т.Варфоломеєва. Значну увагу було приділено заходам, реалізація яких передбачена Програмою на перше півріччя 2011 року. Серед найбільш пріоритетних було названо підтримку створення професійної Асоціації адвокатів. Керівник Спільної програми Оскар Аларкон висловив надію, що Закон про адо-

катуру буде прийнятий ще у період головування України в Раді Європи. Тетяна Термачич (на фото) – виконуюча обов'язки голови юридичного відділу департаменту правових питань та питань сприяння розвитку прав людини дирекції з технічного співробітництва генеральної дирекції по правам людини та правовим питанням Ради Європи, у вітальній промові та подальших виступах говорила про успішність здійснюваних програм і перспективність запланованих на майбутнє. Аке Петерсон виділив напрями, які потребують найбільшої

уваги, зокрема, щодо продовження судової реформи. Представник Генерального секретаря Ради Європи з координації програм співробітництва в Україні старший радник з правових питань Спільної програми Ірина Зарецька нагадала присутнім, що над законопроектом № 1430 «Про адвокатуру» свого часу плідно працювали представники САУ, СЮУ, ААУ, АПУ, рецензування його здійснювалася Рада Європи. Цікаво і дуже корисною стане програма постійного навчання суддів, адвокатів, зміст якої буде формуватися за результатами опитування суддів та адвокатів. Сергій Головатий – голова Комісії зі зміцнення демократії та утвердження верховенства права та Ігор Самсин – голова Вищої кваліфікаційної комісії суддів зупинилися на проблемах, що існують в організації судової реформи, відбору та підвищенні кваліфікації кадрів.

У ТРАВНІ проведено чергове засідання Міжнародної науково-експертної ради адвокатури (МНЕРА), із зарубіжними адвокатами з Франції, Польщі, Росії проведені переговори про подальшу співпрацю.

КЕРІВНИЦТВОМ САУ проведено низку зустрічей і ведуться переговори з декількома громадськими організаціями, в тому числі асоціаціями адвокатів про співпрацю та розвиток міжнародних обмінів і стажувань членів САУ. Участь у роботі громадських організацій.

ВІДБУЛАСЯ ЗУСТРІЧ з Головою Правління Німецько-українського союзу юристів Вольфрамом Ребоком, який висловив пропозиції щодо співпраці.

ПРЕЗИДЕНТ САУ Варфоломеєва Т.В. і віце-президента САУ Жуковська О.Л. провели зустріч із проф. Джеремі Макбрайдом – директором програми з права і практики прав людини в університеті Бірмінгема (Великобританія), консультантом з прав людини Ради Європи та ОБСЄ. У зустрічі взяв участь Олексій Гоцул – радник з правових питань спільноти програми Європейського Союзу та Ради Європи «Прозорість та ефективність судової системи України».

ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТ САУ Луцюк П.С. мав декілька закордонних візитів до Франції, Польщі, Білорусі щодо розвитку співробітництва.

ГОЛОВА КОМІСІЇ САУ з міжнародних зв'язків А.Костін взяв участь у 39-й Європейській президентській конференції Європейських асоціацій юристів та юридичних товариств. Також А.Костін брав участь у круглому столі «Роль Ради Європи в забезпечення верховенства права».

ЗАКОНОПРОЕКТНА РОБОТА

АДВОКАТИ ЧЕКАЮТЬ прийняття нового Кримінально-процесуального кодексу, Закону «Про адвокатуру» та інших законів, визначених в Указі Президента України від 12 січня 2011 р. «Про План заходів із виконан-

ня обов'язків та зобов'язань України, що випливають з її членства в Раді Європи». Отже, члени САУ обговорювали проект Кримінально-процесуального кодексу України, зауваження направлялися до робочої групи. Зокрема у лютому 2011 відбулося засідання Асоціації процесуалістів України, до якої входять відомі процесуалісти країни, адвокати – члени САУ, юристи, з обговорення питань підготовки проекту КПК.

СВОЮ СТУРБОВАНІСТЬ ситуацію, що склалася, висловили голова Асоціації професор М.Є.Шумило, провідний науковий співробітник інституту держави і права НАНУ, кандидат юридичних наук М.І.Сірий, професор Д.П.Письменний. Академік НАПрНУ В.Г.Гончаренко, який увійшов до складу робочої групи з підготовки КПК, дав глибоку і обґрутовану характеристику різних тенденцій щодо зміни багатьох норм кодексу, зокрема спрямованих на захист прав людини. Член-кореспондент НАПрНУ Т.В.Варфоломеєва, відомий адвокат Я.П.Зейкан, адвокати — доцент О.П.Кучинська (Академія адвокатури) та О.І.Костюченко (Київський національний університет), підкреслили незадовільний стан захисту прав людини, наголосили на багатьох негативних явищах, які шкодять дотриманню прав людини в кримінальному судочинстві. Президент Спілки адвокатів Т.В.Варфоломеєва особливо підкреслила відсутність рівності сторін, змагальності, реальних професійних можливостей у адвоката збирати докази, отримувати відповіді на адвокатські запити, а відсутність закону про надання безоплатної правової допомоги розцінила як обмеження права малозабезпечених громадян на захист і, зрештою, на доступ до суду. Говорячи про нещодавно прийняті Кабміном положення про покладення на Мін'юст функції розпорядження коштами для оплати роботи захисника, вона підкреслила, що сама адвокатура має займатись організацією надання безоплатної правової допомоги та розпоряджатись виділеними державою коштами на такі цілі. Вона висловила занепокоєність з приводу внесеного законопроекту про обмеження тер-

міну ознайомлення захисника і обвинуваченого з матеріалами справи. Вчені висловили слушні думки щодо концептуальних зasad кримінального процесу, внесли конкретні пропозиції щодо його реформування та у підсумку вирішили розробити концепцію КПК, а з цією метою провести міжнародну наукову конференцію на початку березня.

6 СІЧНЯ 2011 р. члени САУ – відомі вчені, професори та кандидати юридичних наук провели дискусію щодо проблем захисту прав людини, актуальні питання адвокатської діяльності, зокрема, стосовно внесеного нещодавно до Верховної Ради законопроекту «Про внесення змін до Кримінально-процесуального кодексу України (щодо ознайомлення обвинуваченого і захисника із матеріалами кримінальної справи)». Обговорювалися питання, пов'язані з дисциплінарною відповідальністю адвоката.

У РЕГІОНАЛЬНИХ відділеннях САУ протягом першого півріччя 2011 р. проводились обговорення законопроектів «Про адвокатуру», «Про безоплатну правову допомогу», проекту Кримінально-процесуального Кодексу України.

ПРОГРАМА «Безоплатна правова допомога»

СПІЛКА АДВОКАТІВ докладає значних зусиль до впорядкування надання безоплатної допомоги громадянам, зокрема члени САУ брали участь у розробці законопроекту «Про безоплатну правову допомогу», зустрічалися з міжнародними експертами щодо оцінки цього проекту, вносили пропозиції стосовно приведення його у відповідність до міжнародних стандартів, розробляли норми законопроекту «Про адвокатуру», котрі передбачали організацію безоплатної правової допомоги адвокатурою, зверталися до Комітету Верховної Ради з питань правової політики щодо неприпустимості прийняття законопроекту у другому читанні з тими вадами, які містилися у розглянутому проекті у першому читанні.

ЧЛЕНІ САУ брали участь у круглих столах, міжнародних конференціях з обговорення проблем, пов'язаних із забезпеченням права громадян на безоплатну правову допомогу, зокрема наприкінці 2010 р. – у Щорічній конференції з питань надання безоплатної правової допомоги в Україні, організаторами якої були Міжнародний фонд «Відродження», «Правова ініціатива відкритого суспільства», Асоціація правників України, Спілка адвокатів України. Віце-президент САУ О.Жуковська висловила обґрунтовані зауваження щодо практики здійснення захисту, порушення прав адвокатів тощо. Президент САУ Т.Варфоломеєва звернула увагу на вади сучасного КПК, практику здійснення захисту за призначенням, суттєві недоліки законопроекту «Про безоплатну правову допомогу». Третю сесію вела член правління САУ, член Ради з координації реформи безоплатної правової допомоги при Мін'юсті А. Ваннікова, відбулася презентація результатів роботи офісів громадського захисту у Харкові, Хмельницькому та Білій Церкві, які очолюють члени САУ І.Токарев, Н.Вагіна, В.Кікас. Пропозиції, що висловлювали учасники конференції у дискусії, узагальнені та спрямовані до парламенту.

БЕЗОПЛАТНА ПРАВОВА допомога надається у Консультивному бюро САУ з прав людини, котре було засновано у 1998 році як структурний підрозділ Спілки адвокатів України.

ЧЛЕНІ САУ керують Юридичною клінікою Академії адвокатури України, де надається правова допомога

громадянам безоплатно студентами старших курсів під керівництвом адвокатів.
БЕЗОПЛАТНО для малозабезпечених громадян розпочав діяти Центр медіації (в т.ч. медичної) Академії адвокату-

ри України, окрім програми якого здійснюються за сприяння Спілки адвокатів України. У Консультивному Центрі Інституту медичного і фармацевтичного права та біоетики Академії адвокатури України надається правова допомога малозабезпеченим громадянам (безкоштовно) з питань захисту і представництва інтересів пацієнтів і лікарів.

ПРОГРАМА «Пізнаймо Україну разом»

ЧЛЕНІ КОМІТЕТУ САУ з захисту прав адвокатів відвідали навчальний семінар для адвокатів, що проводився Спілкою адвокатів на базі регіонального відділення та Дніпропетровською КДКА, провели засідання Комітету, відвідали новий офіс Дніпропетровського відділення САУ, ознайомилися з Дніпропетровськом, милувалися краєвидами на спортивній базі.

ІНОЗЕМНІ АДВОКАТИ – учасники III засідання Міжнародної науково-експертної ради адвокатури, заснованої за сприяння САУ та Академії адвокатури України, долучилися до програми САУ «Пізнаймо Україну разом», відвідали історичні місця на Рівненщині та милувалися природою цього краю, спілкувалися з українськими адвокатами, ознайомилися з музеями та історичними місцями Києва.

Рада Європи за підтримки Європейського Союзу започаткувала новий проект для держав Східного Партнерства (Азербайджан, Білорусь, Вірменія, Грузія, Молдова та Україна), яке, як відомо, наразі очолюється представником від України Борисом Таракюком. Цей проект, розрахований на 30 місяців, отримав назву «Розширення правової реформи у країнах СП», його бюджет сягає майже мільйона євро (що, до слова, не так вже й багато). Загальна мета проекту визначається наступним чином:

- ідентифікувати законодавчі та практичні перешкоди щодо виконання Європейських стандартів, які стосуються судової реформи в шести країнах Партнерства через інформаційний обмін, розповсюдження кращої практики, спільне використання практичного досвіду;

- сформулювати рекомендації щодо подолання цих перешкод та поширювати ці рекомендації на національному рівні з метою вдосконалення політики реформ у правничий галузі.

Взяти участь у зазначеному проекті було запрошено Спілку адвокатів України як найбільшу авторитетну громадську організацію адвокатів, яка могла б представляти адвокатуру України в цілому – за відсутності в Україні єдиної професійної організації (асоціації) адвокатів.

Перша зустріч у межах проекту відбулася 18 травня 2011 р. у Страсбурзі. Було визначено склад робочих груп, тематичні напрямки подальшої роботи, коло найактуальніших проблем.

До складу української делегації (до речі, найчисельнішої з-поміж країн-учасниць) увійшов, як представник САУ, С.Гончаренко – член правління Спілки, к.ю.н., завідувач кафедри прав людини, міжнародного та європейського права Академії адвокатури України.

ІІІ ЗАСІДАННЯ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ЕКСПЕРТНОЇ РАДИ АДВОКАТУРИ

Міжнародна Науково-експертна Рада Адвокатури (МНЕРА) створена у 2007 р. за ініціативою адвокатів – викладачів Академії

широкого обговорення на міжнародному рівні, доцільно об'єднати зусилля представників адвокатур різних країн для професійного діалогу про сучасне та майбутнє адвокатської професії й для вироблення на цій основі узгоджених рекомендацій парламентам, урядам та міжнародним організаціям.

Нерідко буває вкрай необхідним експертний висновок з конкретної ситуації в адвокатурі, заснований на міжнародних стандартах професії, прийнятої у світі практики, нарешті традицій адвокатури, аналіз запропонованих законодавчих новел незалежності адвокатської професії, монополії адвокатури у здійсненні захисту і представництва, проблем організації надання безоплатної правової допомоги, забезпечення стандартів адвокатської професії, зокрема в умовах фактичного перегляду у багатьох країнах класичного поняття адвокатської таємниці й відмови, зокрема, в умовах боротьби з тероризмом, від її обов'язкового збереження. Українські адвокати отримали вичерпні відповіді від іноземних колег щодо практики, яка склалася у країнах-учасницях засідання, з підвищення кваліфікації адвокатів, оподаткування адвокатської діяльності тощо.

Стефан Дуніковський, адвокат із Франції (на фото) – почесний член

САУ з 1990 р. зосередив увагу на тому, що саме зараз французькі адвокати, незадоволені умовами професійної діяльності,

страйкують, хоч за його словами, це порушення присяги. Безплатна правова допомога надається адвокатами не тільки у кримінальних спра-

адвокатури України, яка була підтримана Спілкою адвокатів України, адвокатськими об'єднаннями та адвокатами зарубіжних країн, з метою об'єднання зусиль адвокатів світу у демократичному розвитку адвокатури, підвищення її ролі в громадянському суспільстві, забезпечення стандартів та етичних засад професії, обміну досвідом у сфері захисту професійних прав адвокатів, посилення гарантій адвокатської діяльності, розвитку адвокатського самоврядування, вдосконалення адвокатської майстерності, проведення спільних наукових і експертних досліджень в галузі адвокатури.

Враховуючи чисельність невирішених питань функціонування адвокатури і все частіше виникаючих нових викликів часу, що потребують глибокого наукового осмислення та

III засідання міжнародної науково-експертної ради адвокатури відбулося 21 травня 2011 р. у Києві. Цього разу в засіданні крім українських адвокатів взяли участь адвокати – експерти з Франції, Польщі, Росії. У межах обговорення теми чергового засідання МНЕРА зарубіжні адвокати висвітлювали врегулювання конкретного питання у відповідній країні та їх ставлення до проблемних питань. Зокрема дискусія стосувалася особливостей функціонування адвокатури в сучасному світі, реалізації принципів самоврядування та

вах, кошти на оплату праці адвокатів держава виділяє Міністерству юстиції, яке розподіляє їх колегіям адвокатів. Підвищення кваліфікації є обов'язковим у Школі адвокатури (22 години на рік), кошти на регіональні школи вносять адвокати і вони виключаються з суми податків, що сплачує адвокат.

Неабиякий інтерес викликали питання щодо організації адвокатського самоврядування, оскільки певні особливості є у кожній з країн-учасниць і напрацьований досвід безпременно є цінним. Оскільки в Україні, як відомо, на часі прийняття нового Закону «Про адвокатуру», навколо майбутньої моделі органів адвокатури точиться серйозні дискусії. Про самоврядування в адвокатурі Польщі у своєму виступі говорив Петро Синдецький (на фото праворуч), голова Люблінської палати адвокатів. У Польщі 24 адвокатських палати об'єднуються, обирають адвокатську раду, кваліфікаційні органи, Вищу кваліфікаційну комісію, Вищий Суд. Органи адвокатури мають публічно-правові функції. Ради контролюють якість надання правоої допомоги і організацію адвокатського самоврядування. Рішення палат контролюють Вищий Суд. Щодо монополії адвокатів, то вони її мають у кримінальних справах, а радники, які не є членами адвокатського самоврядування, можуть представляти інтереси потерпілих. Адвокатам забороняється працювати за трудовими контрактами, оскільки в цьому вба-

чається порушення незалежності адвоката.

Відносно адвокатської таємниці він зауважив, що її збереження є для адвоката суттю його професії, а вимагання звільнити адвоката від адвокатської таємниці можна розглядати як порушення свободи совісті адвоката.

Адвокат, кандидат юридичних наук, доцент О.Поспелов з Росії назвав причини, які заважають провести уніфікацію професій юриста і адвоката, зокрема, юристам-підприємцям не подобаються самоврядування, обов'язковість членства в палаті, певні обмеження для адвокатів. Невдалим є експеримент із запровадження державних юрбюро. Скасована адвокатська монополія в арбітражних судах, посилюється втручання державних органів у адвокатську діяльність.

Українські адвокати ознайомили зарубіжних колег із сучасним станом адвокатури в Україні, шляхами її реформування, проаналізували причини, котрі певною мірою гальмують демократичні процеси розвитку

адвокатури у світі і мають тенденцію повторюватися у різних країнах. Відмічалося, що прагнення адвокатів до професійного спілкування, фахових дискусій, обміну досвідом, вироблення спільних пропозицій щодо посилення правозахисної ролі адвокатури успішно реалізується через Міжнародну науково-експертну раду адвокатури, засіданням якої запропоновано проводити частіше, зокрема приділяючи увагу конкретній актуальній професійній темі.

Зарубіжні колеги взяли участь у програмі «Піз-наймо Україну разом»: відвідали Києво-Печер-

скую лавру, Літературно-меморіальний музей М.О.Булгакова, Андріївський узвіз, виставки і просто найкрасивіші куточки Києва, оглянули історичні пам'ятки і відпочили на Рівненщині.

РЕЗОЛЮЦІЯ

Другого Всеукраїнського конгресу з медичного права, біоетики і соціальної політики з міжнародною участю

14-15 квітня 2011 року в м. Києві відбувся II Всеукраїнський конгрес з медичного права, біоетики і соціальної політики з міжнародною участю (надалі – „Конгрес”).

Організаторами Конгресу виступили: Академія адвокатури України, Комітет з питань біоетики при Президії Національної академії наук України, ВГО „Українська медико-правова асоціація”, ВГО „Всеукраїнське лікарське товариство”, БО „Інформаційний центр з біоетики”.

Конгрес проведено за сприяння: Міністерства охорони здоров'я України, Державного експертного центру МОЗ України, Центральної комісії з питань етики МОЗ України, Європейської Бізнес Асоціації, Спілки адвокатів України, Спілки захисту прав пацієнтів „Здоров'я нації”, БО „Громадські ініціативи в охороні здоров'я”. Програма Конгресу підтримана Всесвітньою Асоціацією з Медичного Права (World Association for Medical Law).

У роботі Конгресу взяли участь близько 250 учасників з усіх регіонів України, фахівці із зарубіжних країн (Азербайджану, Боснії і Герцеговини, Бразилії, Великобританії, Ізраїлю, Німеччини, Польщі, Російської Федерації, США, Туреччини, Чехії).

На пленарних та секційних засіданнях і круглих столах Конгресу було заслухано та обговорено більше 100 доповідей та повідомлень відповідно до тематики Конгресу.

За результатами обговорення учасники Конгресу одностайно вирішили:

1. Підтримати зусилля організаторів і партнерів Конгресу, інших представників медико-правової громадськості щодо розвитку медичного права та біоетики в Україні за напрямами, визначеними на Першому Всеукраїнському конгресі з медичного права і соціальної політики 14-15 квітня 2007 року в м. Києві та на 4-х Національних конгресах з біоетики в м. Києві.

2. Підтримати зусилля державної влади та медико-правового співтовариства щодо реформування системи охорони здоров'я України, зокрема забезпечення можливості належної профілактики захворювань, безперешкодного доступу населення до медичної допомоги усіх рівнів, удосконалення управління якістю медичної допомоги.

3. Звернутися до Верховної Ради України з пропозицією щодо

– прискорення ратифікації Конвенції про захист прав та гідності людини у зв'язку з

використанням досягнень біології та медицини (Конвенції про права людини та біоемедицину) (Рада Європи, 1997)

– внесення змін до Закону України „Основи законодавства України про охорону здоров'я”, які визначатимуть поняття „медична допомога”, „медична послуга”, „медичне обслуговування”, „заклад охорони здоров'я” та інші основні поняття у сфері охорони здоров'я;

чітко розмежовуватимуть первинну, вторинну і третинну медичну допомогу; визначатимуть екстрену медичну допомогу, паліативну допомогу та медичну реабілітацію; визначатимуть суб'єктів надання медичної допомоги різних рівнів і видів; встановлюватимуть складові системи стандартів в охороні здоров'я; передбачатимуть виведення судово-медичної та судово-психіатричної експертизи з-під організаційного керівництва Міністерства охорони здоров'я України з метою забезпечення дотримання стандартів незалежності експертів;

– внесення змін до Закону України „Про психіатричну допомогу”, які відображені у резолюції Круглого столу „Етико-правові питання надання психіатричної допомоги”;

– внесення змін до законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за фальсифікацію лікарських засобів;

– прискорення вирішення питання щодо законодавчого забезпечення запровадження в Україні лікарського самоврядування (саморегулювання) та самоврядування (саморегулювання) представників інших професій у сфері охорони здоров'я;

4. Рекомендувати Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України, Міністерству охорони здоров'я України: – розробити і внести до актів чинного законодавства України зміни щодо звільнення від оподаткування лікарських засобів і виробів медичного призначення, що ввозяться в Україну для проведення клінічних випробувань;

– розглянути питання щодо встановлення законодавчої заборони схиляння лікарем вагітної жінки до здійснення аборту шляхом обману або примушування, гарантування лікареві права на відмову від проведення пацієнці операції штучного переривання вагітності з міркувань совіті, окрім випадків наявності реальної загрози для життя пацієнтки;

– розробити і внести до актів чинного законодавства України зміни, спрямовані на підвищення рівня захищеності осіб, хворих на певні захворювання (хронічні захворювання, соціальні захворювання).

5. Звернути увагу Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Міністерства охорони здоров'я України на необхідність:

– системності у законотворчій діяльності, спрямованій на реформування вітчизняної системи охорони здоров'я та удосконалення правового регулювання відносин у сфері охорони здоров'я;

– дотримання біоетичних принципів при здійсненні нормотворчої діяльності;

– вивчення та запозичення зарубіжного досвіду реформування систем охорони здоров'я

та законодавчого забезпечення реформ, доцільність більш активного залучення до цього широкої медико-правової громадськості.

6. Звернутися до Кабінету Міністрів України з пропозицією щодо розробки порядку та умов проведення альтернативної медичної експертизи, на виконання статті 73 Закону України „Основи законодавства України про охорону здоров'я”.

7. Підтримати зусилля Міністерства охорони здоров'я України, Державного експертного центру МОЗ України щодо стандартизації надання медичної допомоги та здійснення фармацевтичної опіки в Україні. Визнати за необхідне подальшу активну розробку медико-технологічних документів – адаптованих клінічних настанов, стандартів та протоколів медичної допомоги на основі уніфікованої методики згідно доказових засад.

8. Звернутися до Міністерства охорони здоров'я України з пропозицією щодо розробки та затвердження порядку ввезення/вивезення на/з територію(ї) України, обліку,

зберігання, використання та знищення або повернення незареєстрованих та зареєстрованих лікарських засобів, біологічних зразків для лабораторних аналізів та супутніх матеріалів, призначених для проведення доклінічних та клінічних випробувань.

9. Звернутися до Міністерства охорони здоров'я України з пропозицією щодо внесення пластичної і реконструктивної хірургії до Номенклатури лікарських спеціальностей.

10. Запропонувати організаторам Конгресу, іншим установам і організаціям, які здійснюють або сприяють проведенню наукових досліджень у царині медичного права та біоетики, провести фахову громадську експертизу чинних нормативно-правових актів, що регулюють застосування нових технологій у сфері медицини і фармації (допоміжних репродуктивних технологій тощо).

11. Запропонувати організаторам Конгресу, іншим установам і організаціям, які здійснюють або сприяють проведенню наукових досліджень, включити у плани своєї діяльності / продовжити дослідження із вивчення зарубіжного досвіду щодо законодавчого забезпечення реформування систем охорони здоров'я.

12. Підтримати ініціативи організаторів Конгресу щодо проведення:

– міжнародної експертної зустрічі, спрямованої на обговорення моделей професійного самоврядування (саморегулювання) в охороні здоров'я та його законодавчого забезпечення, у другій половині 2011 року.

– міжнародної конференції, присвяченої етико-правовим аспектам застосування нових технологій у медицині і фармації восени 2011 року.

13. Підтримати ініціативу Спілки захисту прав пацієнтів „Здоров'я нації” щодо розробки і прийняття Етичного кодексу пацієнтського руху і запропонувати організаторам,

партнерам Конгресу та іншим зацікавленим організаціям і фахівцям взяти участь у його розробці.

14. Доручити ВГО „Українська медико-правова асоціація” та іншим організаторам Конгресу сприяти підготовці XIX Всесвітнього конгресу з медичного права, 9-13 серпня 2012 р., м. Масейо, Бразилія, поширити інформацію про вказаний конгрес серед фахівців з медичного права і біоетики в Україні та взяти активну участь роботі зазначеного конгресу.

15. Підтримати ініціативу ВГО „Українська медико-правова асоціація” і запропонувати організаторам Конгресу підготувати і подати до Всесвітньої Асоціації з Медичного Права заявку на тендер для проведення в Україні у м. Києві XXI Всесвітнього конгресу з медичного права у 2016 році.

16. Підтримати зусилля ВГО „Українська медико-правова асоціація” щодо встановлення і розвитку співробітництва із Всесвітньою Асоціацією з Медичного Права та асоціаціями з медичного права країн світу.

17. Підтримати зусилля Академії адвокатури України, у якій за підтримки Комітету з питань біоетики при Президії Національної академії наук України створено Українське Відділення Кафедри ЮНЕСКО з біоетики, щодо розвитку Українського Відділення Кафедри ЮНЕСКО з біоетики і розширення його діяльності.

18. Запропонувати організаторам і партнерам Конгресу, іншим зацікавленим установам і організаціям та фахівцям активізувати діяльність щодо сприяння науково-методичному забезпеченню викладання медичного і фармацевтичного права та біоетики у вищих медичних і юридичних навчальних закладах.

19. Доручити Комітету з питань біоетики при Президії Національної академії наук України та Українському Відділенню Кафедри ЮНЕСКО з біоетики Інституту медичного і фармацевтичного права та біоетики Академії адвокатури України створити робочу групу з розробки типових навчальних програм з біоетики для вищих медичних і юридичних навчальних закладів і факультетів за участю співорганізаторів і партнерів Конгресу, інших зацікавлених установ і організацій та фахівців.

20. Підтримати ініціативу організаторів Конгресу щодо:

– підвищення кваліфікації з медичного і фармацевтичного права та біоетики юристів, що беруть участь у нормативно-правовому забезпеченні охорони здоров'я України;

– підвищення кваліфікації з медичного і фармацевтичного права та біоетики юристів, що здійснюють юридичне супровождження клінічних дослідень лікарських засобів;

– підвищення кваліфікації з біоетики викладачів біоетики вищих медичних і юридичних навчальних закладів і факультетів.

Доручити організаторам Конгресу вжити заходів щодо здійснення вищезазначеного підвищення кваліфікації юристів та викладачів біоетики.

21. Підтримати зусилля Академії адвокатури України, ВГО „Українська медико-правова асоціація”, Спілки адвокатів України, інших співорганізаторів та партнерів Конгресу щодо:

– підвищення кваліфікації адвокатів з медичного і фармацевтичного права за програмами Академії адвокатури України, акредитованими Вищою кваліфікаційною комісією адвокатури при Кабінеті Міністрів України;

– підвищення кваліфікації викладачів медичного і фармацевтичного права вищих юридичних і медичних навчальних закладів і факультетів;

Запропонувати їм активізувати ознайомлення адвокатів та викладачів медичного і фармацевтичного права вищих юридичних і медичних навчальних закладів і факультетів з можливістю підвищення кваліфікації з медичного і фармацевтичного права в Академії адвокатури України.

22. Підтримати ініціативу Академії адвокатури України щодо проведення навчання юристів основам медіації у сфері охорони здоров'я.

23. Запропонувати організаторам і партнерам Конгресу із заалученням інших зацікавлених організацій, установ та підприємств організувати і провести протягом 2011-2012 років Міжнародний конкурс наукових робіт студентів і молодих науковців з медичного і фармацевтичного права та біоетики.

24. Підтримати ініціативу організаторів Конгресу щодо пропаганди з медико-правових та біоетичних питань працівників архівів та електронних засобів масової інформації, які висвітлюють проблематику охорони здоров'я, права, соціальної політики та біоетики.

25. Запропонувати Міністерству охорони здоров'я України активізувати співпрацю з організаторами і партнерами Конгресу, іншими установами та організаціями, діяльність яких пов'язана з охороною здоров'я, правом, біоетикою і соціальною політикою, зокрема шляхом заалучення їх представників до робочих груп, що створюються Міністерством охорони здоров'я України, тощо.

26. Утворити Комітет з моніторингу виконання цієї Резолюції з числа членів Оргкомітету Конгресу. Дозволити Оргкомітету Конгресу кооптувати до складу Комітету з моніторингу виконання резолюції Конгресу фахівців, що представляють установи, організації та підприємства, діяльність яких пов'язана з охороною здоров'я, правом, біоетикою і соціальною політикою.

27. Подякувати організаторам і партнерам Конгресу за організацію Конгресу та сприяння у його проведенні. Подякувати Всесвітній Асоціації з Медичного Права та Кафедрі ЮНЕСКО з біоетики за активну участь їх керівників і представників у Конгресі.

За дорученням учасників Конгресу

Співголови Організаційного комітету Конгресу

O.В. Богомольць-Шереметьєва,

професор Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, доктор медичних наук, Заслужений лікар України

П.М. Бітте,

провідний науковий співробітник, Генеральний директор БО „Інформаційний центр з біоетики”, кандидат медичних наук

Р.Ю. Гречкова,

президент ВГО „Українська медико-правова асоціація”, керівник Українського Відділення Кафедри ЮНЕСКО з біоетики, Директор Інституту медичного і фармацевтичного права та біоетики Академії адвокатури України, адвокат, кандидат юридичних наук

A.В. Степаненко,

перший віце-президент ВГО „Українська медико-правова асоціація”, консультант Державного експертного центру МОЗ України, доктор медичних наук, професор

20 - РІЧЧЯ СПІЛКИ

З ювілеєм САУ привітав Прем'єр-міністр України М.Я.Азаров, Голова Верховної Ради України В.М.Литвин, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Н.І.Карпачова, народний депутат України В.В.Колесніченко, заступник Голови Вищої Ради юстиції Л.П.Ізовітова, судді, Голова Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури В.І. Висоцький, який передав привітання від першого президента Спілки адвокатів України В.В.Медведчука, заступник голови Союзу юристів України К.П.Коваль, президент Асоціації адвокатів України О.Л.Дмитрієва. Прибули на святкування колеги з Білорусі. Привітав ювілярів і президент Асоціації правників Сергій Коннов. Нагороджено медаллю Спілки адвокатів України більше 30 членів САУ, майже сто адвокатів отримали дипломи за сумлінну працю із захисту прав громадян. Відбулося урочисте прийняття, поздоровлення від регіональних відділень САУ, музичні привітання від професійних співаків, співочих адвокатських колективів

Вітальне слово президента Спілки адвокатів
Тетяни Варфоломеєвої

Спілку адвокатів України поздоровляє
народний депутат України
Вадим Колесніченко

Теплі слова вітання від Союзу юристів України
переказала Катерина Коваль, заступник голови СЮУ

Вітання від білоруських колег

Пам'ятний подарунок і привітання
від першого президента Спілки адвокатів
Віктора Медведчука передав голова ВККА
Володимир Висоцький

Спілку адвокатів України привітали високопосадовці юридичних установ, судді, керівники громадських організацій, представниця офісу Уповноваженого ВР з прав людини

Святковий торт і щирі українські наспіви
від віце-президента САУ Павла Луцюка
та адвокатів Рівненщини

Відкрили урочистий банкет –
чарівна як завжди Лідія Ізовітова
та витончено елегантний Йосип Бронз

Юрій Ромазанов (Київ),
Олександр Мельніков (Луганськ),
Юрій Полонський (Одеса)

Демонструється відеофільм про історію створення Спілки. Емоції на обличчях безпосередніх учасниць тих подій

"НАША СПІЛКА" і спілчани

Електронні версії всіх номерів "Нашої Спілки" доступні на сайті
Спілки адвокатів України – <http://www.cay.org.ua>